

Monumentnummer*: 531820

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 05 december 2014
Kadaster deel/nr 82965/187

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Herwijnen West Betuwe Gelderland

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Herwijnen V 567

Omschrijving**

Cluster 70.

NIEUWE HOLLANDSE WATERLINIE

Inleiding

WACHTGEBOUWTJE gebouw J, als naoorlogse toevoeging aan het Fort bij de Nieuwe Steeg. Militaire terreinen en gebouwen zijn van oudsher afgesloten, moeilijk of niet toegankelijk en / of bewaakt. De bewaking van toegangen tot militaire terreinen en gebouwen vergde speciale voorzieningen, waaronder wacht- of waakhuisen, poortgebouwen, hekwerken en wachtgebouwen. In het laatste geval gaat het om sterk uiteenlopende bouwsels, die kunnen variëren van zware metselwerken en / of bomvrije onderkomens tot eenvoudige houten huisjes. Het wachthuisje naast de toegang van het Fort bij de Nieuwe Steeg is een eenvoudig bakstenen pandje, zonder verdedigende functie, dat in 1953 is toegevoegd aan het bestaande complex en dat hiermee een van de laatste tot stand gebrachte onderdelen is van het werk.

Omschrijving

WACHTGEBOUWTJE, gebouw J

Links van de toegangsbrug gelegen, in gele baksteen met rode plint opgetrokken gebouwtje op een vrijwel vierkante plattegrond. Het is gedekt door een met bitumen gedekt, piramidevormig dak met hierop centraal een bakstenen schoorsteen en het heeft mastgoten

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

rondom. In de hoofdgevel (zuidoost) links twee vensters met in vieren gedeelde ramen en rechts een toegang met houten deur. In de overliggende zijde twee en de zuidwestzijde drie vensteropeningen met vergelijkbare ramen; aan de noordoostzijde twee kleine, hoge raampjes. Interieur bevat een eenvoudige schouw.

Waardering

WACHTGEBOUWTJE, gebouw J van het Fort bij de Nieuwe Steeg is van algemeen belang vanwege:

* Cultuurhistorische waarden als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie zoals deze is ontworpen door C.R.T. Kraijenhoff en in eerste aanleg vanaf 1815 door hem, Jan Blanken en majoor-ingenieur Willem Offerhaus is gerealiseerd en daarna door anderen gedurende ongeveer 125 jaar versterkt en verbeterd. Het wachtgebouwtje is pas toegevoegd nadat structurele verbeteringen waren stopgezet.

* Architectuurhistorische waarden in het bijzonder als uiting van de militair-strategische bouwkunde.

Het betreft hier een niet versterkt onderdeel uit de naoorlogse periode, namelijk een in 1953 toegevoegd wachtgebouwtje.

* Ensemblewaarde als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Tevens vanwege de functionele en fysieke samenhang met de overige onderdelen van het complex.

* Het onderdeel is representatief (karakteristiek) omdat het goed herkenbaar is als een naoorlogs wachthuisje dat is toegevoegd aan het bestaande fortificatiestelsel.

* Het onderdeel is tamelijk gaaf bewaard, omdat het zich als gebouwd onderdeel nog goed in het veld laat herkennen.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Waarnemingspost (B)

Functie